

Stockholms kommun

Rektorn vid Bromstensskolan

Beslut för grundskola och fritidshem

---

efter tillsyn av Bromstensskolan
i Stockholms kommun

Tillsyn i Bromstensskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under Våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Bromstensskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 16 april 2013 och den 17 april 2013.

Fakta om skolan

Bromstensskolan är en kommunal grundskola belägen i Spånga i Stockholms kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-6, fyra fritidshemsavdelningar och en öppen fritidsverksamhet. Vid tillfället för tillsynen har skolan 447 elever. Skolan är treparallellig, utom i årskurs 4 och i förskoleklassen som är uppdelade på två klasser. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor. Den pedagogiska verksamheten på skolan är organiserad i tre arbetslag: förskoleklass och årskurs 1-3, 4-6 och fritidshem. Varje arbetslag har en arbetslagsledare. Arbetslagsledarnas uppdrag är att koordinera information mellan skolledningen och sitt arbetslag samt att representera sitt arbetslag i ledningsgruppen.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) nådde 74 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i matematik läsåret 2011/2012. Detta resultat ligger något under snittet för kommunen men i paritet med snittet för riket. Motsvarande resultat för ämnet svenska var 83 procent, vilket ligger i paritet med snittet för kommunen och över snittet för riket. I SIRIS redovisas ingen statistik gällande andelen elever i årskurs 3 som nått kravnivån på samtliga delprov i ämnet svenska som andraspråk då resultatuppgiften baseras på färre än 10 elever. Däremot framgår av statistiken gällande de olika delproven att av de elever som läste svenska som andra språk nådde mellan 85 och 100 procent kravnivåerna, vilket är över genomsnittet i riket. Skolinspektionen har tagit del av Bromstensskolans egen redogörelse över elevernas måluppfyllelse. I ämnena svenska, svenska som andra språk samt matematik för årskurs 3 år 2012 nådde 91 procent respektive 100 och 88 procent av eleverna kunskapskraven för respektive ämne. I natur- och samhällsorienterande ämnen nådde 95 procent av eleverna kunskapskraven.

Årskurs 6

Enligt nationell statistik för årskurs 6 nådde 69 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i matematik läsåret 2011/2012. Detta resultat är betydligt lägre än snittet för kommunen och riket. Motsvarande resultat för ämnet svenska var 100 procent, vilket är över genomsnittet för kommunen och riket. Eftersom färre än tio elever i årskurs 6 deltagit i samtliga delprov i ämnet svenska som andra språk finns ingen statistik redovisad över elevernas resultat i ämnet. I ämnet engelska nådde 81 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov, vilket är under genomsnittet för kommunen och riket. Av Bromstensskolans egen redogörelse över måluppfyllelsen i samtliga ämnen i årskurs 6 år 2012 framgår att i ämnet matematik nådde 87 procent av eleverna kunskapskraven. I ämnet svenska och svenska som andraspråk nådde 94 respektive 84 procent kunskapskraven och i ämnet engelska nådde 85 procent av eleverna kunskapskraven. Vidare framgår att 100 procent av eleverna klarade kunskapskraven i bild, hem- och konsumentkunskap samt teknik och religion. 83 procent av eleverna nådde kunskapskraven i idrott och hälsa. I övriga ämnen nådde mellan 88 och 99 procent av eleverna kunskapskraven.

Helhetsbedömning

Tillsynen på Bromstensskolan visar att inte alla elever ges förutsättningar att nå kunskapskraven i alla ämnen, detta framgår särskilt av redovisade kunskapsresultat gällande matematik i årskurs 6. Av Bromstensskolans kvalitetsredovisning framgår att skolan har som åtagande att öka elevernas kunskapsresultat i matematik och att olika projekt för att öka måluppfyllelsen i matematik ska genomföras under året. Med stöd från förvaltningen startades i början av läsåret 2011/12 till exempel en speciell matematikgrupp på skolan för att ta fram en handlingsplan för ökade resultat. Enligt skolans handlingsplan för att förbättra undervisningen i matematik kommer arbetet att bedrivas som ett projekt under tre år för att sedan ingå som en del av den ordinarie undervisningen.

Under de senaste åren har på Bromstensskolan skett flera byten av skolledning. Skolans nuvarande rektor tillträdde i april 2012. Av tillsynen framgår att nuvarande skolledning fokuserar sitt arbete på att skapa tydliga rutiner och verktyg i syfte att sammanställa och analysera skolans resultat för att därigenom öka måluppfyllelsen. Under ledning av rektorn arbetar till exempel lärarna aktivt med pedagogiska planeringar i syfte att skapa kvalitet och struktur i undervisningen, säkerställa dess koppling till läroplanen och kursplaner samt höja elevernas medvetenhet om målen i undervisningen. De elever Skolinspektionen samtalat med på Bromstensskolan är väl insatta i kunskapskraven för de ämnen de får undervisning i. Skolan genomför också analyser av elevernas resul-

tat på klass- och årskursnivå i syfte att hitta strategier för högre måluppfyllelse. Vidare utvärderas och analyseras enkäter gällande bland annat elevernas trivsel, trygghet och inflytande på skolan i syfte att förbättra skolans miljö. Bromstensskolan har således enligt Skolinspektionens bedömning arbetat fram flera konkreta och ändamålsenliga verktyg för skolans systematiska kvalitetsarbete. Dessa behöver dock förankras i den praktiska verksamheten inom skolenheten. Vidare är det av vikt att skolans systematiska kvalitetsarbete inkluderar samtliga undervisningsområden, även de ämnen som undervisas i på annan skola.

Bromstensskolans ledning har hittills bl.a. fokuserat på skolans inre organisation. Det framgår dock vid tillsynen att arbete kvarstår vad gäller tydlig delegering av befogenhet från rektor till övrig personal. I dagsläget är sådan delegering särskilt oklar vad gäller beslutsbefogenhet för åtgärdsprogram.

Skolan är mån om att eleverna ska nå målen för utbildningen. För att uppnå detta har bland annat företrädare för elevhälsan en nära samverkan med både lärare och skolledning. Tillsynen av skolan visar dock att skolan behöver vara tydligare i sina åtgärdsprogram med att ange skolans åtgärder för att möta de behov som utredningen visar att eleverna har.

I syfte att öka förståelsen för den nya läroplanen och för att fördjupa kunskaperna om betygsättning har rektorn för Bromstensskolan genomfört utbildningsinsatser riktade till lärare och fritidspersonal. De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av behöver dock på ett tydligare sätt beskriva vilka insatser som behövs i den enskilda elevens utveckling.

Vad gäller trygghet och studiero på Bromstensskolan kan Skolinspektionen konstatera att skolan har utarbetat ett flertal verktyg i syfte att skapa trygghet och god stämning samt en medvetenhet om de rutiner som gäller då en elev utsätts för kränkande behandling. Av tillsynen på skolan framgår dock att det föreligger vissa brister inom detta område samt att skolan i högre grad behöver inkludera personal, elever och vårdnadshavare för att säkerställa tryggheten på skolan och engagera samtliga i arbetet för ett godare klimat.

Ett annat utvecklingsområde på Bromstensskolan är skolbiblioteket. Bromstensskolans aktuella bibliotek motsvarar inte skollagens krav på en gemensam ordnad resurs av medier och information som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna.

Avslutningsvis konstaterar Skolinspektionen att det föreligger brister i hur Bromstensskolans fritidshemsverksamhet kompletterar utbildningen i förskoleklassen och grundskolan och hur de medverkar till att läroplanens kun-

skapsmål uppnås. Bromstensskolans ledning arbetar dock på en omorganisering av verksamheterna i syfte att skapa en starkare samverkan mellan fritidshemmet och skolan. Mot bakgrund av detta fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 19 augusti 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Se till att rektor och lärare vidtar de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.
- Vidta konkreta åtgärder för att förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.
- Utarbeta för varje skolenhet en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Trygghet och studiero samt åtgärder för att förhindra kränkande behandling

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Vidare anges i skollagen att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Av lagens förarbeten anges att en viktig förutsättning för att skapa trygghet och studiero är att elever, lärare och annan personal känner ett gemensamt ansvar och har respekt för varandra i skolan samt att skolan även involverar elevernas vårdnadshavare i arbetet med att skapa gemensamma utgångspunkter för en trygg skolmiljö. Vidare anges i förarbetena att det krävs ett aktivt värdegrundsarbete där grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

De elever vid Bromstensskolan som Skolinspektionen samtalat med uppger att en del vuxna ingriper om något händer men att vissa inte gör det. De yngre barnen ger uttryck för att de ibland är rädda för att bli slagna, när de ser att de äldre barnen slår varandra. Vidare uppger eleverna att de ibland inte hittar någon rastvakt ute och att de vuxna inte alltid lyssnar eller ser vad som händer. Eleverna ger även uttryck för att det kan vara stökigt och högljutt under vissa lektioner.

Personal från skolans elevhälsoteam uppger att det ibland inte finns tillräckligt med vuxna som har uppsikt under rasterna. Vidare anger de att tryggheten och studieron på skolan varierar mycket mellan klasserna. Enligt företrädare för elevhälsan händer det att elever besöker elevhälsan för att de inte mår bra, har ont i magen eller har andra besvär som enligt företrädare för elevhälsan kan bero på bristande studiero i deras klassrum. Elevhälsan uttrycker en önskan om ett tätare samarbete mellan personal för att lösa dessa problem.

Lärarna uppger vid intervjun med Skolinspektionen att några elever under utvecklingssamtalen har nämnt att de känner sig otrygga. Lärarna framför att konfliktlösning och bemötande av elevernas oro upptar en stor del av arbetstiden. Vidare uppger lärarna att dokument gällande trygghet och studiero utarbetats och finns på skolan men att det inte alltid är tydligt hur regler och rutiner ska omsättas i praktiken.

Av Skolinspektionens enkäter från hösten 2012 riktat till elever i årskurs 5 framkommer att 20 procent av eleverna anser att det stämmer ganska bra eller att det stämmer helt och hållet att det finns vuxna på skolan som de är rädda för. 25 procent av eleverna anser att det stämmer ganska dåligt att man respekterar varandra på skolan, 43 procent att det stämmer ganska dåligt att eleverna följer de trivsel- och ordningsregler som finns och 20 procent anser att det stämmer ganska dåligt att de har studiero på lektionerna. Vid samtal med skolledningen förklaras vissa av dessa resultat med att årskurs 5 varit en turbulent årskurs, med många lärarbyten och förflyttning av elever.

Vid Skolinspektionens verksamhetsbesök noterades otillräcklig studiero i en klass och handgemäng mellan elever i ett kapprum där inga vuxna närvarade. I samband med samtal och intervjuer med både elever, elevhälsa och skolledning framkommer att det finns en problematik kring hur en del vuxna bemöter eleverna. Bland annat framkommer att det finns lärare som lätt höjer rösten mot eleverna, inte har en bra attityd till eleverna, kan skälla ut en elev offentligt och använda en onödigt hård ton. Några elever upplever även att det finns en lärare som tidigare uttryckt sig rasistiskt.

Skolledningen uppger att de har satt in fler rastvakter och arbetat för att förbättra studieron i skolan; bl.a. genom att coacha lärare, sätta in en extra resurs i vissa klasser och konsultera specialpedagogerna. Vidare uppger skolledningen

att de känner till problematiken kring hur en del vuxna på skolan bemöter eleverna och att de har haft samtal med berörda parter. Trots de insatta åtgärderna bedömer Skolinspektionen att det är angeläget att skolan förstärker sitt arbete för att säkerställa elevernas trygghet och studiero samt motverka alla former av kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året samt en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. I Skolverkets allmänna råd, Arbete mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10), anges att planen mot kränkande behandling bör beskriva hur insatserna mot trakasserier och kränkande behandling ska följas upp och utvärderas samt att planen bör avspegla och utgå från förhållanden i varje enskild verksamhet.

Skolinspektionen har tagit del av Bromstensskolans plan mot kränkande behandling, kallad "Likabehandlingsplan". I planen finns bl.a. en beskrivning av hur skolan ska arbeta främjande och förebyggande, rutiner för hur utredningar ska gå till vid signaler om kränkande behandling samt en beskrivning av hur arbetet ska utvärderas. I planen finns även en beskrivning av lärdomar från förra året och av de mål och åtgärder som utarbetats utifrån lärdomarna. Där emot saknar planen en beskrivning av hur föregående års åtgärder har genomförts. I planen framgår inte heller tydligt hur planerade åtgärder ska genomföras utifrån gjord kartläggning av situationen på skolans olika verksamheter eller hur dessa är specifikt anpassade för de olika verksamheterna, exempelvis för fritidshemmet.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i skolans arbete med trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 3 och 6 §§, 6 kap. 7-8 §§ skollagen, Lgr 11 1 skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande, 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Särskilt stöd**Bedömning**

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Utarbeta åtgärdsprogrammen så att de anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Bromstensskolan har inkommit med exempel på skolans åtgärdsprogram. Skolinspektionen konstaterar att de varierar i kvalitet. I vissa åtgärdsprogram förekommer subjektiva omdömen om eleverna, till exempel att eleven "kan vara trevlig och omtänksam när förutsättningarna är de rätta". Vidare är kopplingen mellan elevens behov och de planerade åtgärderna inte alltid tydlig. Till exempel anges som behov att eleven behöver mycket stöd i matematik men i de planerade åtgärderna görs ingen konkret koppling till det behovet. En tydlig beskrivning av hur uppföljning av åtgärderna ska ske framgår inte i alla åtgärdsprogram.

Av utredningen framgår att det finns brister i Bromstensskolans åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammen uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Av skollagen framgår att läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. I utvecklingsplanen ska sammanfattas vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har tagit del av flera exempel på individuella utvecklingsplaner från Bromstensskolan. I vissa individuella utvecklingsplaner är stort fokus lagt på elevens egen insats, liksom vårdnadshavarnas, istället för att visa på hur skolan ska arbeta för att elevens kunskapsutveckling gynnas. Vidare har vissa utvecklingsplaner en generellt hållen framåtsyftande del med ett otydligt individperspektiv i beskrivningen av de insatser som krävs för att eleven i högre utsträckning ska nå kunskapskraven. Exempelvis förekommer i avsnitt gällande samhällsorienterande ämnen att man ska arbeta med "samtal, diskussion, reflektion och laborativt arbete" för att utveckla elevens förmågor, likaså i naturorienterande ämnen. I ämnet hem- och konsumentkunskap förekommer att det endast anges att "eleven kommer att fortsätta utveckla sig" under nästkommande termin och i ämnet idrott och hälsa att "skolan erbjuder en varierad och stimulerande undervisning i ämnet idrott och hälsa" samt att "eleven deltar alltid aktivt och efter bästa förmåga på samtliga moment".

Utredningen visar att det finns brister i de individuella utvecklingsplanerna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn har god kunskap om det inre arbetet i skolans alla utbildningar och verkar särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.
- Se till att rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som innefattar planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Rektors kunskap om det inre arbetet i skolans alla utbildningar

Av skollagen och läroplanen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Av Skolinspektionens utredning framgår att Bromstensskolans ledning utför regelbundna verksamhetsbesök för att bedöma kvaliteten på undervisningen och försäkra sig om att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella utbildningsmålen. Utöver dessa besök förs diskussioner med pedagoger, elever och föräldrar. I fall då pedagoger har svårt att möta de behov som finns lyfts frågan till elevhälsoteamet för att ta fram konkreta åtgärder. Vidare genomför rektorn och den biträdande rektorn medarbetar- och lönesamtal då verksamheten diskuteras med den pedagogiska personalen.

Av utredningen framkommer dock att Bromstensskolans rektor inte följer upp undervisningen i ämnena modersmål, moderna språk samt hem- och konsumentkunskap. I dessa tre ämnen undervisas eleverna på en annan, närliggande skola. Rektorn på Bromstensskolan uppger vid intervju att han inte regelbundet följer upp undervisningen i dessa ämnen eftersom tjänsterna köps av den andra skolan. Rektorn har förlitat sig på att rektorn i den undervisande skolan följer upp undervisningens kvalitet. Mot den bakgrunden finner Skolinspektionen att Bromstensskolans rektor, vad gäller den undervisning som sker på annan skola, inte har den kännedom som krävs för att kunna följa upp, utvärdera och utveckla elevernas utbildning i dessa ämnen.

Kvalitetsarbetet

Enligt skollagen är det rektors ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen för utbildningen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet på skolan ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Av tillsynen framgår att skolans rektor och biträdande rektor fokuserat sitt arbete på att skapa tydliga rutiner och verktyg för skolans systematiska kvalitetsarbete. Av Skolinspektionens intervjuer med lärare och elevhälsa framkommer dock att skolledningen inte alltid har diskuterat med dem om hur de dokument som skolledningen utarbetat i syfte att stödja skolans kvalitetsarbete ska omsättas i den praktiska verksamheten. Exempelvis ger lärare uttryck för att det har förts diskussioner och ett arbete för att medvetandegöra samtliga om de regler

och rutiner som gäller för tryggheten och studieron på skolan men inte om hur man ska agera vid t.ex. en konkret konfliktsituation och hur man rent praktiskt ska gå till väga för att skapa ett gott klimat på skolan. Personal på skolan ger uttryck för att reglerna finns men inte kunskapen om hur dessa ska omsättas i praktiken.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns vissa brister i rektorns uppföljning av utbildningen samt i det systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs på skolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs åtgärda dessa brister.

Författning

2 kap. 9 §, 4 kap. 4, 5 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Se till att det är tydligt i vilka fall, och till vem, rektor har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter samt har försäkrat sig om att den som uppgifter överlåtit till har tillräcklig kompetens och erfarenhet.

Motivering

Av skollagen framgår att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar. Vidare framgår att rektorn får uppdra åt en annan anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor om inte annat anges.

Av Skolinspektionens intervjuer med skolans lärare, elevhälsa samt skolledning framkommer att det är oklart vem på skolan som har beslutanderätten gällande åtgärdsprogram. Av intervjuerna framgår att det är oklart för personalen huruvida det är klassläraren, specialpedagogerna, någon annan inom elevhälsan eller elevhälsan som grupp som har beslutanderätten. I samband med intervjuer med lärare, elevhälsa och skolledning framkommer att det även föreligger oklarheter vad gäller beslut om huruvida en elev ska läsa enligt kursplanen i svenska eller svenska som andraspråk i de lägre årskurserna på skolan.

Sammantaget visar utredningen att Bromstensskolans inre organisation samt ledningsstruktur inte fullt ut överensstämmer med de krav som ställs i författningarna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 10 § skollagen

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena till skollagen en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

I en av huvudbyggnaderna i Bromstensskolan finns ett rum som benämns skolbibliotek. Rummet omfattar en samling facklitteratur och skönlitteratur för olika årskurser, och är bemannat en dag i veckan. De elever som Skolinspektionen samtalat med ger uttryck för att de sällan använder biblioteket, att det inte går att arbeta där och att biblioteket kan användas till att välja kapitelböcker men att de inte använder det för att jobba med något särskilt ämne. Lärarna uppger att den person som arbetar i biblioteket en dag i veckan registrerar böcker och ser till att eleverna har lånekort men att de saknar någon som kan hjälpa eleverna att hitta passande böcker. Både lärare och rektor på skolan uppger att skolans bibliotek idag är mer av ett förvaringsutrymme för böcker än ett levande bibliotek som används i skolarbetet.

Utredningen visar att eleverna på Bromstensskolan inte har reell tillgång till ett skolbibliotek. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen (2010:800).

Fritidshemmets uppdrag och innehåll**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Fritidshemmets uppdrag och innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska fritidshemmet komplettera utbildningen i förskoleklassen och grundskolan. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt medverka till att läroplanens kunskapsmål uppnås.

Vid intervju med Skolinspektionen uppger personal från fritidshemmet att de är mycket utomhus, pysslar, spelar pingis, innebandy och fotboll men att de på grund av tidsbrist, stora barngrupper samt trångboddhet inte hinner arbeta med en långsiktig pedagogik utifrån läroplanen. Bromstensskolan har inkommit med en verksamhetsredogörelse rörande fritidshemsverksamheten. I verksamhetsredogörelsen uppges att fritidshemmet behöver bli mer målstyrt och anpassat för att ge ledning och stimulans för varje enskild elev.

Rektorn och biträdande rektorn uppger vid intervjun att gemensamma arbetslag kommer att bildas nästa läsår, där varje årskurs ska ha sitt eget fritidshem. Pedagogiska planeringar har introducerats även på fritidshemmet i syfte att skapa en mer målstyrd verksamhet. Även fritidshemmets pedagogiska miljöer ses enligt skolledningen över för förbättrad möjlighet till rekreation och fler lugna aktiviteter.

Skolinspektionen finner att det vid tillsynstillfället föreligger brister i hur Bromstensskolans fritidshemsverksamhet kompletterar utbildningen i förskoleklassen och grundskolan och hur de medverkar till att läroplanens kunskapsmål uppnås. Av tillsynen framkommer dock att verksamheten håller på

att omorganiseras så att fritidshemmets och skolans verksamhet samordnas bättre i syfte att bidra till att kunskapsmålen nås. Skolinspektionen avstår därmed från ingripande i denna del.

Föfattning

14 kap. 2§ skollagen, Lgr 11, avsnitt 2.2

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Miriam Talah
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).